

**Monitor naleving
en handhaving
Brzo-bedrijven
2019**

Inhoudsopgave

BRZO+ Monitor 2019 in beeld	3
Samenvatting	4
1. Inleiding	6
1.1 Aanleiding	6
1.2 Brzo 2015 en Rzo	6
1.3 Brzo-inspectiepraktijk en handhaving	6
1.4 Reikwijdte en beperkingen monitor 2019	6
1.5 Leeswijzer	7
2. Algemene gegevens en inspecties	8
2.1 Aantal actieve Brzo-bedrijven	8
2.2 Geografische verdeling van de Brzo-bedrijven en verdeling over de branches	8
2.3 Aantal geïnspecteerde bedrijven	10
2.4 Aantal inspecties per regio en per toezichthouder	10
3. Naleving Brzo-bedrijven	13
3.1 Naleving door de bedrijven	13
3.2 Bedrijven met overtredingen	13
3.3 Indeling bedrijven naar ernst van de overtredingen	14
3.4 Overtredingen in relatie tot de bedrijvigheid	15
3.5 Aantal en ernst van de overtredingen	15
3.6 Overtredingen per inspectieonderwerp	16
4. Handhaving door de toezichthouders	18
4.1 Bestuursrechtelijke handhaving	18
4.2 Strafrechtelijke handhaving	18
Bijlage 1: Begrippen en afkortingen	20
Bijlage 2: Brzo 2015 en Rzo	23
Bijlage 3: Inspectiepraktijk en handhaving	24

BRZO+ Monitor 2019 in beeld

405 actieve Brzo-bedrijven

- 261 hogedrempelbedrijven
- 144 lagedrempelbedrijven

BEDRIJVEN

381 Brzo-bedrijven geïnspecteerd

- 254 met overtredingen
- 127 zonder overtredingen

254 Brzo-bedrijven met overtredingen

- 144 met lichte overtredingen
- 102 met lichte en middelzware overtredingen
- 8 met zware overtreding

Stand op 1 maart 2020

- bij 77 bedrijven alle overtredingen opgeheven
- bij 177 bedrijven handhaving in uitvoering

INSPECTIES

484 Brzo-inspecties uitgevoerd

- 329 aangekondigd
- 63 deels aangekondigd
- 92 onaangekondigd

813 Totaal aantal overtredingen

- 588 lichte overtredingen
- 217 middelzware overtredingen
- 8 zware overtreding

Stand op 1 maart 2020

- 326 overtredingen opgeheven
- 487 overtredingen; handhaving in uitvoering

Samenvatting

Dit is de negende editie van de Monitor naleving en handhaving Brzo-bedrijven, gebaseerd op de resultaten van Brzo-inspecties uit 2019.

De monitor presenteert de resultaten van Brzo-inspecties. Een Brzo-inspectie is een veiligheidsinspectie bij een Brzo-bedrijf. Tijdens de Brzo-inspectie worden in een steekproef het veiligheidsmanagementsysteem van het bedrijf en de genomen maatregelen doorgelicht en gecontroleerd of hiermee de veiligheid wordt gewaarborgd. De regels zijn vastgelegd in het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015).

De Brzo-inspectie wordt in de meeste gevallen uitgevoerd door toezichthouders van Brzo-omgevingsdiensten, Inspectie SZW en de veiligheidsregio's. Maar ook waterkwaliteitsbeheerders en Staatstoezicht op de Mijnen voeren Brzo-inspecties uit. De Brzo-toezichthouders werken samen binnen het landelijk samenwerkingsverband BRZO+.

In 2019 waren in Nederland 405 Brzo-bedrijven actief. Het aantal is in vergelijking met 2018 licht gestegen. De toename is vooral te zien in het aantal lagedrempelbedrijven.

Van de hogedrempelbedrijven is 97% tenminste één keer geïnspecteerd. Alle niet geïnspecteerde bedrijven zijn met een geoorloofde reden niet bezocht. Voor alle lagedrempelbedrijven is aan de wettelijke verplichting voldaan om minimaal eens per drie jaar te worden geïnspecteerd. Bij de Brzo-bedrijven zijn in totaal 484 inspecties uitgevoerd. 81% van alle inspecties werd vooraf aangekondigd bij de bedrijven. Daarvan had 13% ook een onaangekondigd inspectiedeel. 19% werd niet aangekondigd.

Er zijn 381 Brzo-bedrijven geïnspecteerd. Bij 33% van deze bedrijven (127) zijn geen overtredingen geconstateerd. Ten opzichte van 2018 zien we 10% toename van bedrijven met overtredingen. Bij 38% van de geïnspecteerde bedrijven (144) zijn uitsluitend overtredingen van de lichtste categorie geconstateerd. Dat betekent dat er in totaal bij 71% van de geïnspecteerde bedrijven geen of lichte overtredingen zijn geconstateerd. Ten opzichte van 2018 is dit percentage gedaald (dit was 81%). Bij 27% van de geïnspecteerde bedrijven (102) zijn middelzware overtredingen geconstateerd en bij acht bedrijven (2%) een zware overtreding.

Er zijn in totaal 813 overtredingen vastgesteld. Ten opzichte van 2018 is dat aantal gestegen (dit was 755). De toename is te zien in de categorieën van middelzware (van 147 naar 217) en zware overtredingen (van 1 naar 8). De lichte overtredingen betroffen 72% van alle geconstateerde overtredingen. De acht zware overtredingen zijn geconstateerd op het gebied van arbeidsveiligheid, vooral explosieveiligheid. Bij deze overtredingen is door Inspectie SZW direct ingegrepen waarmee het onmiddellijke gevaar werd weggenomen.

De toename van het aantal (bedrijven met) overtredingen in 2019 wil niet per se zeggen dat de veiligheidssituatie bij de Brzo-bedrijven is verslechterd. Door betere risicosturing en een meer thematische aanpak controleren de toezichthouders gericht en diepgaander. Vooral op het thema ageing en het onderwerp explosieveiligheid is een toename te zien van het aantal geconstateerde middelzware en zware overtredingen.

De inspectieresultaten van 2019 onderstrepen het belang van blijvend extra aandacht vanuit de bedrijven voor ageingaspecten en duurzaam assetmanagement, zoals dat ook door de chemische industrie wordt ontwikkeld en gepromoot. Ageing blijft voorsnog de komende jaren een aandachtspunt bij de Brzo-inspecties.

De resultaten geven verder een indicatie dat bedrijven de veiligheidsmaatregelen binnen explosieve zones serieuzer moeten nemen. In 2019 is hier incidenteel naar gekeken tijdens de Brzo-inspecties. Vanaf 2020 zal Inspectie SZW hier door middel van thema-inspecties extra aandacht aan besteden.

Op 1 maart 2020 was 40% van de 813 overtredingen opgeheven. Voor 60% van de overtredingen is het handhavingstraject in uitvoering. Een deel van deze overtredingen kan in de praktijk al beëindigd zijn, maar een hercontrole moet nog plaatsvinden om dit te bevestigen. Het Wabo bevoegd gezag en Inspectie SZW traden het meest op als handhavend toezichthouder.

In 2019 zijn bij het Openbaar Ministerie tien processen-verbaal ingediend waarbij het betreffende bedrijf verdacht werd van het overtreden van het Brzo 2015. Alle processen-verbaal zijn opgesteld naar aanleiding van een incident/ongewoon voorval in de periode 2014-2018. In de meeste zaken is een Brzo-omgevingsdienst de opsporingsinstantie, verder ook Inspectie SZW en de politie. Vier zaken zijn afgehandeld. Drie keer hebben de bedrijven een door het OM aangeboden transactie betaald en van één zaak is de vervolging gestaakt door gebrek aan bewijs.

Industriegebied Pernis bij Rotterdam

© DCMR Milieudienst Rijnmond

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Het samenwerkingsverband BRZO+ presenteert jaarlijks de Monitor naleving en handhaving Brzo-bedrijven¹ over de naleving van de Brzo-regelgeving bij Brzo-bedrijven op grond van toezichts- en handavingsinformatie. Het is het negende jaar dat de naleving en handhaving op landelijke schaal in beeld wordt gebracht. De monitor is opgesteld door het projectteam Brzo-monitor onder verantwoordelijkheid en in opdracht van BRZO+.

Binnen het landelijk samenwerkingsverband BRZO+ werken toezichthouders samen. Dat zijn de zes Brzo-omgevingsdiensten (in opdracht van het provinciaal bevoegd gezag Wet algemene bepalingen Omgevingsrecht (Wabo)), de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW), de veiligheidsregio's (VR's), de waterschappen en Rijkswaterstaat (RWS). Ook de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en het Openbaar Ministerie (OM) maken deel uit van BRZO+. Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) is eveneens betrokken. Meer informatie over BRZO+ is te vinden op de website www.brzoplus.nl.

1.2 Brzo 2015 en Rrzo

Het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015) en de Regeling risico's zware ongevallen (Rrzo) hebben als doel het voorkomen en beheersen van zware ongevallen met gevaarlijke stoffen. Het Brzo 2015 is de implementatie van de Europese Seveso III-richtlijn (2012/18/EU). In het Rrzo zijn onderdelen van het Brzo 2015 verder uitgewerkt. Het besluit stelt eisen aan de meest risicovolle bedrijven in Nederland. Het regelt de wijze waarop de overheid daarop moet toezien en brengt wet- en regelgeving op het gebied van arbeidsveiligheid, omgevingsveiligheid en rampbestrijding samen in één juridisch kader. Meer informatie over Brzo 2015 is te vinden in bijlage 2 van deze monitor en op www.brzoplus.nl.

1.3 Brzo-inspectiepraktijk en handhaving

Het inspectieproces is gericht op de naleving van de Brzo-wetgeving en vormt een cyclus. In figuur 1 is te zien hoe het BRZO+ samenwerkingsverband het plannen en uitvoeren van een Brzo-inspectie en het optreden tegen geconstateerde overtredingen (handhaving) georganiseerd heeft. Het proces is verder toegelicht in bijlage 3 en geeft de context weer van de gegevens in deze monitor.

1.4 Reikwijdte en beperkingen monitor 2019

De monitor presenteert de resultaten van Brzo-inspecties. Een Brzo-inspectie is een veiligheidsinspectie bij een Brzo-bedrijf. Tijdens de Brzo-inspectie worden in een steekproef het veiligheidsmanagementsysteem van het bedrijf en de genomen maatregelen doorgelicht en gecontroleerd of hiermee de veiligheid wordt gewaarborgd.

Een Brzo-inspectie is altijd een steekproef en een momentopname. De inspectieresultaten geven dus een beeld van de veiligheidsbeheersing van een bedrijf op een bepaald onderdeel op dat moment. Alle geconstateerde overtredingen bij deze inspecties worden in het inspectierapport opgenomen.

De monitor richt zich op de Brzo-bedrijven die in het kalenderjaar 2019 actief waren. Actief betekent dat er op enig moment in 2019 Brzo-gerelateerde werkzaamheden werden verricht door het bedrijf. Bedrijven die bijvoorbeeld in oprichting waren in afwachting van een vergunning vallen buiten de scope van deze monitor.

In de monitor maken we een vergelijking van de resultaten over meerdere jaren. Het landelijk samenwerkingsverband BRZO+ werkt aan het verder bevorderen van de uniformiteit van de inspectiepraktijk. Daardoor blijft de monitor in ontwikkeling. Op basis van voortschrijdend inzicht maakt BRZO+ jaarlijks nieuwe keuzes, waardoor een aantal gegevens niet zonder meer over de jaren heen kan worden vergeleken.

¹ Op basis van de wetgeving is "Brzo-inrichting" de officiële benaming. Omwille van de leesbaarheid wordt in de monitor de term "Brzo-bedrijf" gebruikt.

De monitor is gebaseerd op gegevens zoals die in de landelijke online inspectiedatabase Gemeenschappelijke Inspectie Ruimte (GIR) zijn geregistreerd. Ook hier werkt BRZO+ aan verdere uniformering van afspraken over de registratie. Aan de hand van de gegevens uit 2019 zoals die op 1 maart 2020 beschikbaar waren in de GIR, zijn de inspectieresultaten en de overtredingen in kaart gebracht. De peildatum 1 maart 2020 is gekozen om ook de resultaten van de inspecties uitgevoerd in november en december 2019 en eventuele opvolging daarvan, zo veel mogelijk in de monitor mee te kunnen nemen.

Figuur 1: Brzo-inspectieproces

1.5 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 gaat over de algemene gegevens en inspecties. Hierin is informatie opgenomen over het aantal geïnspecteerde bedrijven en de aantallen inspecties per regio en per toezichthouder.

Hoofdstuk 3 beschrijft de naleving van het Brzo 2015 door de bedrijven. Het hoofdstuk bevat informatie over het aantal, de aard en ernst van de overtredingen die geconstateerd zijn.

Hoofdstuk 4 geeft inzicht in de handhaving door de toezichthouders, waarbij wordt ingegaan op de bestuursrechtelijke opvolging van de in 2019 geconstateerde overtredingen en wordt de inzet van strafrechtelijke handhaving bij Brzo-bedrijven in 2019 toegelicht.

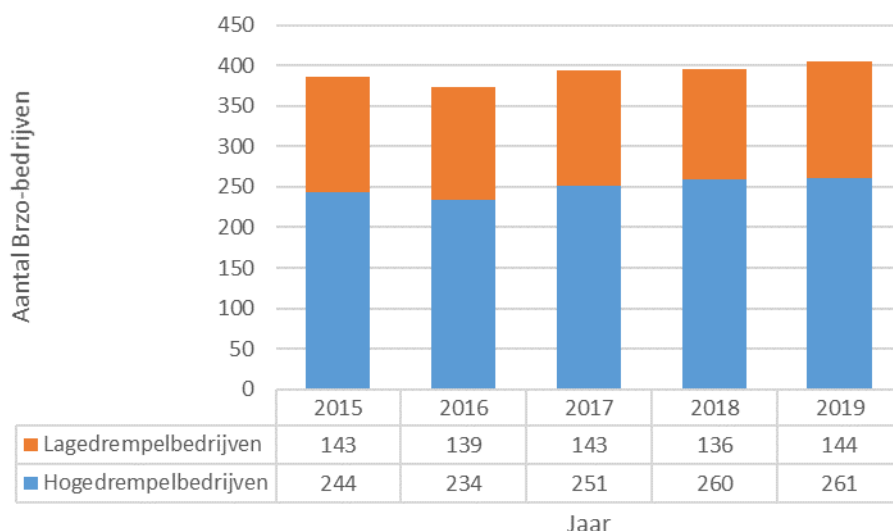
2. Algemene gegevens en inspecties

In dit hoofdstuk staan de algemene gegevens over het aantal Brzo-bedrijven en de branche-indeling. Er is een paragraaf over de aantallen inspecties per regio. Daarnaast is de deelname van de toezichthouders aan de in het inspectieprogramma ingeplande Brzo-inspecties opgenomen.

2.1 Aantal actieve Brzo-bedrijven

De aard en de hoeveelheid gevaarlijke stoffen bepalen of een bedrijf onder de werkingssfeer van het Brzo 2015 valt en of het een hogedrempel- of lagedrempelbedrijf is. Door wijzigingen in de bedrijfsvoering kan een bedrijf onder of boven de drempelwaarde(n) komen te vallen. Daarnaast fluctueert het aantal bedrijven door de oprichting van nieuwe bedrijven en door bedrijven die stoppen.

Figuur 2: Aantal Brzo-bedrijven in Nederland in 2015-2019

In figuur 2 is het totaal aantal actieve Brzo-bedrijven in 2015 tot en met 2019 weergegeven, uitgesplitst in hogedrempel- en lagedrempelbedrijven. De figuur laat zien dat het aantal actieve Brzo-bedrijven in 2019 in vergelijking met 2018 licht is gestegen (405 in 2019 ten opzichte van 396 in 2018). De toename is vooral te zien in het aantal lagedrempelbedrijven. Het betreft allemaal nieuwe Brzo-bedrijven.

2.2 Geografische verdeling van de Brzo-bedrijven en verdeling over de branches

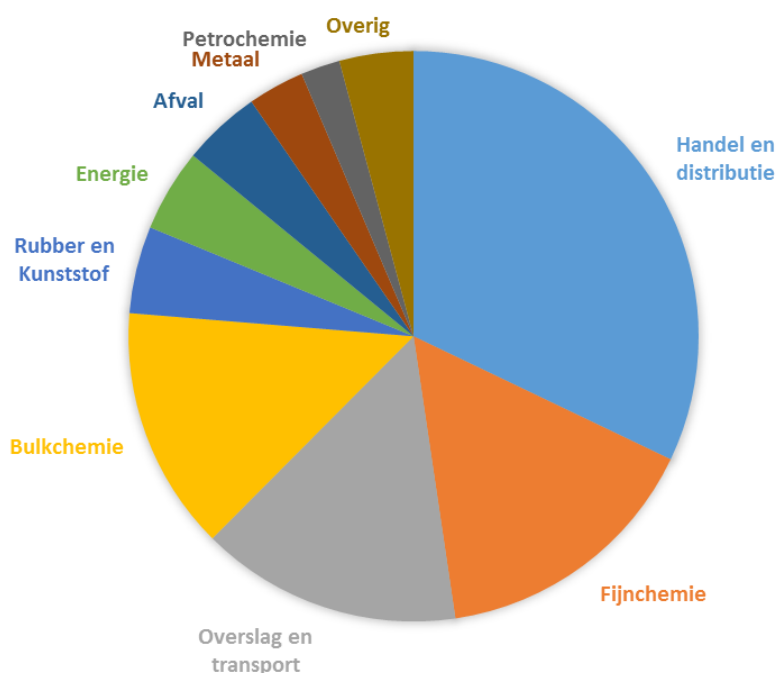
Tabel 1 geeft de verdeling van de Brzo-bedrijven over de Brzo-regio's weer en de aard van de voornaamste activiteiten bij deze bedrijven. Groepen van bedrijven die dezelfde aard van bedrijvigheid hebben, worden in deze monitor omschreven als branches. Dit is gebaseerd op de indeling van Major Accident Reporting System (MARS) van het Europese systeem voor het melden van grote incidenten (eMARS).

Hierbij dient de kanttekening te worden gemaakt dat eind 2019 is gestart met een landelijke uniformering van indeling in MARS-codering voor alle Brzo-bedrijven in Nederland. Dit traject wordt pas in de loop van 2020 afgerond. Dit betekent dat het aantal bedrijven per branche ten opzichte van 2018 inmiddels fors is gewijzigd en de laatste wijzigingen nog in de loop van 2020 worden doorgevoerd. Hierdoor kunnen de branchegegevens uit 2019 niet zonder meer worden vergeleken met voorgaande jaren.

Tabel 1: Aantal actieve Brzo-bedrijven in 2019 met indeling naar branche en regio²

Regio	Bedrijvigheid (Marscodering)										
	Totaal	Handel en distributie	Fijnchemie	Overslag en transport	Bulkchemie	Rubber en Kunststof	Energie	Afval	Metaal	Petrochemie	Overig
Limburg	40	8	6	7	3	9	0	3	1	1	2
Noord-Brabant	71	17	19	13	0	7	0	6	4	1	4
Zuid-Holland/Zeeland	140	60	4	10	41	4	3	3	1	6	8
Gelderland/Overijssel	50	20	15	7	0	0	2	2	4	0	0
Groningen/Drenthe/Friesland	43	6	17	10	2	0	6	1	1	0	0
Noord-Holland/Utrecht/Flevoland	54	19	2	13	10	0	1	3	2	1	3
Staatstoezicht op de Mijnen	7	0	0	0	0	0	7	0	0	0	0
Totaal	405	130	63	60	56	20	19	18	13	9	17

Figuur 3: Landelijke indeling Brzo-bedrijven naar bedrijvigheid in 2019

Tabel 1 en figuur 3 laten zien dat er grote verschillen zijn in omvang van de branches. Bijna een derde van alle Brzo-bedrijven bevindt zich in de branche Handel en distributie. De branches Fijnchemie, Overslag en transport en Bulkchemie behoren tot de middelgrote Brzo-branches. De kleine Brzo-branches zijn Rubber en kunststof, Energie, Afval, Metaal en Petrochemie.

² Onder categorie Overig vallen onder andere de volgende bedrijfstakken: Keramiek, Elektronica, Landbouw, Farmaceutische Industrie, Onderzoek en Onderwijs, Voedselindustrie en Houtbewerking.

Brzo-bedrijven die onder toezicht van Staatstoezicht op de Mijnen vallen, worden om praktische redenen vermeld als aparte regio. Deze bedrijven zijn gelegen in de provincies Groningen, Drenthe, Overijssel en Noord-Holland.

2.3 Aantal geïnspecteerde bedrijven

De keuze om wel of niet te inspecteren en welke inspectiedienst aan de inspectie deelneemt, wordt bepaald op basis van aanwijzing van het bedrijf (hogedrempel- of lagedrempelbedrijf), de risico's van het bedrijf, het naleefgedrag van voorgaande jaren en verder gemaakte keuzes door de inspectiediensten.

In bijlage 3 is in hoofdlijnen beschreven hoe de keuze tot het aantal te inspecteren bedrijven tot stand komt.

Tabel 2: Aantal hokedrempel- en lagedrempelbedrijven per Brzo-regio en percentage geïnspecteerde bedrijven

Regio	Hogedrempelbedrijven				Lagedrempelbedrijven					
	Aantal bedrijven	Aantal geïnspecteerde bedrijven	Percentage geïnspecteerde bedrijven	Aantal niet geïnspecteerde bedrijven	Aantal bedrijven	Aantal in 2019 geïnspecteerde bedrijven	Aantal bedrijven minimaal 1 x per 3 jaar geïnspecteerd	Aantal bedrijven dat niet is geïnspecteerd in periode 2017-2019	Totaal aantal bedrijven	Totaal aantal geïnspecteerde bedrijven
Limburg	26	25	96%	1	14	8	13	1	40	33
Noord-Brabant	42	42	100%	0	29	29	29	0	71	71
Zuid-Holland/Zeeland	109	108	99%	1	31	31	31	0	140	139
Gelderland/Overijssel	29	29	100%	0	21	18	20	1	50	47
Groningen/Drenthe/Friesland	21	21	100%	0	22	19	22	0	43	40
Noord-Holland/Utrecht/Flevoland	28	23	82%	5	26	21	24	2	54	44
Staatstoezicht op de Mijnen	6	6	100%	0	1	1	1	0	7	7
Totaal	261	254	97%	7	144	127	140	4	405	381

Tabel 2 laat per regio zien bij hoeveel Brzo-bedrijven er in 2019 minimaal één Brzo-inspectie is uitgevoerd. Er is een uitsplitsing gemaakt naar de hokedrempel- en lagedrempelbedrijven.

In 2019 zijn bij 381 van de in totaal 405 Brzo-bedrijven inspecties uitgevoerd (254 van de 261 hokedrempel- en 127 van de 144 lagedrempelbedrijven). Van het totale aantal bedrijven is in 2019 97% geïnspecteerd.

Inspecties hokedrempelbedrijven

De hokedrempelbedrijven moeten jaarlijks geïnspecteerd worden tenzij de toezichthouders op basis van een risico-analyse het inspectieprogramma aanpassen. In alle regio's zijn nagenoeg alle hokedrempelbedrijven in 2019 geïnspecteerd. Zoals tabel 2 laat zien is bij zeven hokedrempelbedrijven geen inspectie uitgevoerd.

In de regio Limburg is één hokedrempelbedrijf niet geïnspecteerd omdat in het eerste kwartaal van 2019 alle bedrijfsactiviteiten bij dit Brzo-bedrijf zijn beëindigd. In de regio Zuid-Holland/Zeeland is bij één hokedrempelbedrijf de in januari 2019 uitgevoerde inspectie gecombineerd met een onaangekondigde controle in december 2018. Hierdoor is deze inspectie geregistreerd als uitgevoerd in 2018.

In de regio Noord-Holland/Utrecht/Flevoland zijn vijf hokedrempelbedrijven niet geïnspecteerd. Bij vier van de bedrijven is op basis van de vergunningwijziging of Wabo-inspectie vastgesteld dat de aanwezige hoeveelheid gevaarlijke stoffen niet meer de drempelwaarden overschrijdt. Hierdoor zijn deze bedrijven niet meer Brzo-plichtig. Bij één bedrijf is op basis van de risicoanalyse besloten het bedrijf om het jaar te inspecteren. Het bedrijf wordt in 2020 geïnspecteerd.

Inspecties lagedrempelbedrijven

Lagedrempelbedrijven moeten wettelijk minimaal eens per drie jaar worden geïnspecteerd. Zoals tabel 2 laat zien zijn 140 lagedrempelbedrijven in die periode geïnspecteerd. Hiermee is aan de wettelijke eis voldaan. Vier bedrijven zijn in deze periode niet geïnspecteerd. Het betreft nieuwe Brzo-bedrijven waar de initiële inspectie in 2020 staat ingepland.

2.4 Aantal inspecties per regio en per toezichthouder

In elke regio stellen de Brzo-toezichthouders gezamenlijk voor elk Brzo-bedrijf een meerjareninspectieprogramma op. Uit dit programma blijkt hoe de inspecties afgelopen jaren én in 2019 voor het Brzo-bedrijf waren ingericht. Het programma bevat informatie over zowel de inspectiefrequentie als de inhoud van de verschillende inspectieonderwerpen. Daarnaast wordt jaarlijks in een zogenaamd regionaal planningsgesprek bepaald of een bedrijf (deels) aangekondigd of ook onaangekondigd wordt geïnspecteerd. De onaangekondigde (deel)inspecties worden geprogrammeerd op basis van een risico-analyse. De aanleiding is bijvoorbeeld slechte prestaties op het gebied van veiligheidsmanagementsysteem, technische integriteit of veiligheidscultuur, incidenten, ongevallen of ernstige klachten.

De aangekondigde Brzo-inspecties vormen het merendeel van alle inspecties. Dit zijn diepgaande inspecties van het veiligheidsbeheerssysteem van een bedrijf. Er wordt een inspectieagenda voorafgaand aan de inspectie aan het bedrijf toegestuurd. Hiermee is geborgd dat de gewenste functionarissen geïnterviewd kunnen worden, noodzakelijke procedures en rapportages klaarliggen en de gekozen inspectieonderwerpen kunnen worden beoordeeld. Tijdens deze inspecties worden ook de fysieke maatregelen gecontroleerd.

De onaangekondigde Brzo-inspecties vinden in principe binnen kantoorruimten plaats. Echter, in voorkomende gevallen kunnen onaangekondigde inspecties ook plaatsvinden buiten kantoorruimten. De onaangekondigde Brzo-inspecties zijn korter en veelal gericht op operationele aspecten (een rondgang door het bedrijf en inspectie van de op dat moment in uitvoering zijnde veiligheidskritische werkzaamheden binnen het bedrijf).

Bij een deels aangekondigde inspectie worden tijdens een aangekondigde inspectie ook onderdelen van het bedrijf of inspectieonderwerpen gecontroleerd die niet vooraf aan het bedrijf zijn meegedeeld. Het tijdstip van het onaangekondigde deel van de inspectie wordt niet vooraf aan het bedrijf kenbaar gemaakt. Soms worden aangekondigde en onaangekondigde inspecties kort achter elkaar uitgevoerd (bijvoorbeeld binnen een maand). Deze inspecties worden in de regel als één deels aangekondigde inspectie geregistreerd en in één inspectie-rapportage vastgelegd.

Tabel 3: Aantal aangekondigde, deels aangekondigde en onaangekondigde inspecties per regio

Regio	Aantal aangekondigde inspecties	Aantal deels aangekondigde inspecties	Aantal onaangekondigde inspecties
Limburg	30	8	1
Noord-Brabant	35	38	23
Zuid-Holland/Zeeland	135	4	42
Gelderland/Overijssel	43	5	5
Groningen/Drenthe/Friesland	42	0	9
Noord-Holland/Utrecht/Flevoland	36	8	12
Staatstoezicht op de Mijnen	8	0	0
Totaal	329	63	92

In tabel 3 is per regio te zien hoeveel aangekondigde, deels aangekondigde en onaangekondigde inspecties er zijn uitgevoerd.

In 2019 zijn bij 381 Brzo-bedrijven 484 inspecties uitgevoerd. Bij een aantal bedrijven zijn dus meerdere inspecties uitgevoerd. Van de 484 inspecties waren er 392 (deels) aangekondigd en 92 onaangekondigd. De in tabel 3 deels aangekondigde inspecties in Noord-Brabant zijn in feite kort achter elkaar uitgevoerde aangekondigde en onaangekondigde inspecties die als één inspectie worden gerapporteerd.

De meeste onaangekondigde inspecties zijn uitgevoerd in Zuid-Holland/Zeeland en Noord-Brabant. In de regio Noord-Brabant heeft het provinciale bevoegd gezag opdracht gegeven om alle bedrijven aangekondigd én onaangekondigd te bezoeken.

Tabel 4: Percentage deelname toezichthouder aan routinematige inspecties per regio

Regio	Wabo bevoegd gezag	ISZW	Veiligheidsregio	Waterkwaliteits beheerder
Limburg	100%	78%	100%	14%
Noord-Brabant	100%	70%	94%	14%
Zuid-Holland/Zeeland	100%	66%	88%	21%
Gelderland/Overijssel	100%	69%	100%	17%
Groningen/Drenthe/Friesland	100%	70%	94%	21%
Noord-Holland/Utrecht/Flevoland	100%	75%	98%	30%
Staatstoezicht op de Mijnen 3	88%	88%	88%	50%
Totaal	100%	70%	93%	20%

³ SodM is voor een aantal Brzo-bedrijven aangewezen als toezichthouder voor de Wabo en mede aangewezen als toezichthouder voor de Arbowet. Dat betekent dat SodM bij deze bedrijven zowel op externe veiligheid als arbeidsveiligheid inspecteert.

Zowel SodM als de Veiligheidsregio hebben één Brzo-inspectie uitgevoerd zonder deelname van de andere inspectiepartner.

In het samenwerkingsverband BRZO+ is het uitgangspunt dat de in het inspectieprogramma ingeplande inspecties (de zogenaamde routinematige inspecties) door de toezichthouders zoveel mogelijk gezamenlijk, dan wel door minimaal twee toezichthouders worden uitgevoerd. In tabel 4 is de deelname aan de routinematige inspecties inzichtelijk gemaakt per toezichthouder en per regio. Het Wabo bevoegd gezag is bij alle ingeplande inspecties aanwezig geweest. De deelname van de Inspectie SZW ligt per regio tussen de 66% en 88%, van de veiligheidsregio's tussen de 88% en 100% en van de waterkwaliteitsbeheerders tussen de 14% en 50%.

Inspectie SZW combineert een risicoanalyse op naleving van wet- en regelgeving per branche met de capaciteit en beschikbaarheid van haar inspecteurs. Deze analyse bepaalt de hoeveelheid inspecties en bij welke bedrijven Inspectie SZW deze zal uitvoeren. Toezicht wordt vooral daar ingezet waar knelpunten op het gebied van werknemersveiligheid en –gezondheid verwacht worden en het verwachte effect het grootst is. Deze risicogerichte aanpak kan regionaal tot verschillen leiden in het aantal Brzo-inspecties waar ISZW aan deelneemt. Verder zijn de inspecteurs van Inspectie SZW buitengewoon opsporingsambtenaar. Zij hebben de mogelijkheid om overtredingen via het strafrecht aan te pakken en hebben een rol in het verrichten van incidentonderzoek bij Brzo-bedrijven. Dit laatste staat soms op gespannen voet met geplande activiteiten in het kader van Brzo-inspecties, omdat capaciteit die ingezet wordt voor incidentenonderzoek op dat moment niet beschikbaar is voor gezamenlijke (geplande) inspecties.

De waterkwaliteitsbeheerders hebben een adviserende rol en inspecteren op basis van de aanwezigheid van risico's voor de kwaliteit van het oppervlaktewater én de aanwezigheid van risico's voor de in beheer zijnde rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's). De waterkwaliteitsbeheerders plannen risicogestuurd op basis van waterrelevantie en maken ieder jaar op basis van beschikbare capaciteit keuzes aan welke Brzo-inspecties zij deelnemen. Daarbij is afgesproken dat zij minimaal één keer per vijf jaar deelnemen aan een Brzo-inspectie bij een bedrijf. Bij een hoger risico voor het oppervlaktewater of de RWZI wordt minimaal twee keer per vijf jaar deelgenomen. Dit leidt tot een relatief laag deelnemingspercentage (gemiddeld 20%).

Brzo-inspectie

© DCMR Milieudienst Rijnmond

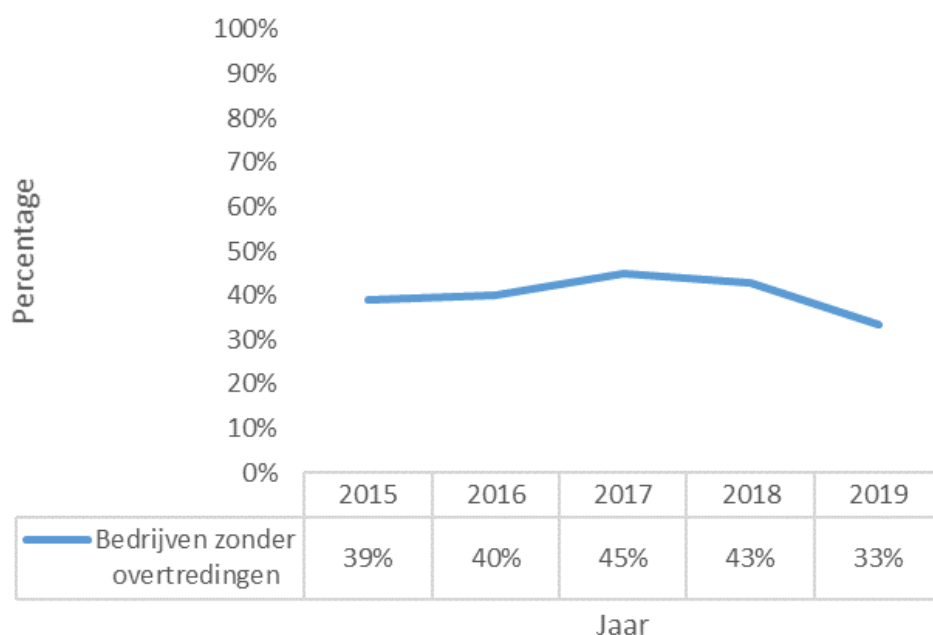
3. Naleving Brzo-bedrijven

Dit hoofdstuk bevat informatie over het aantal, de soort en de ernst van de overtredingen die geconstateerd zijn bij de Brzo-bedrijven.

3.1 Naleving door de bedrijven

In 2019 is bij 33% van het totaal aantal geïnspecteerde Brzo-bedrijven geen overtreding geconstateerd. Van deze bedrijven is vastgesteld dat zij de regelgeving naleven op die onderdelen die tijdens de inspectie zijn gecontroleerd.

Figuur 4: Percentage bedrijven zonder overtredingen in 2015-2019

Figuur 4 geeft het percentage weer van bedrijven zonder overtredingen in 2019, met daarnaast de percentages uit de monitor van de vier voorgaande jaren. Het aandeel bedrijven zonder overtredingen is in de afgelopen twee jaar afgenomen. Ten opzichte van 2018 zien we in 2019 een afname van 10% bij bedrijven zonder overtredingen. Dit wordt verder toegelicht in paragraaf 3.6.

3.2 Bedrijven met overtredingen

Van de 381 in 2019 geïnspecteerde Brzo-bedrijven hebben er 254 (67%) één of meer overtredingen begaan. In tabel 5 is per regio aangegeven hoeveel bedrijven er geïnspecteerd zijn en bij hoeveel van deze bedrijven er een of meerdere overtredingen zijn geconstateerd, uitgesplitst in hogedrempel- en lagedrempelbedrijven. Ook is het percentage bedrijven met overtredingen per regio aangegeven. Van het aantal geïnspecteerde hogedrempelbedrijven (254) heeft 70% overtredingen en van het aantal geïnspecteerde lagedrempelbedrijven (127) is dat 61%.

Tabel 5: Aantal geïnspecteerde bedrijven per regio, het aantal hogedrempel- en lagedrempelbedrijven waar overtredingen zijn geconstateerd, en het percentage bedrijven met overtredingen

Regio	Aantal geïnspecteerde bedrijven	Aantal bedrijven met overtredingen		Percentage bedrijven met overtreding
		Hogedrempel bedrijf	Lagedrempel bedrijf	
Limburg	33	14	4	55%
Noord-Brabant	71	35	23	82%
Zuid-Holland/Zeeland	139	78	21	71%
Gelderland/Overijssel	47	15	9	51%
Groningen/Drenthe/Friesland	40	14	10	60%
Noord-Holland/Utrecht/Flevoland	44	19	10	66%
Staatstoezicht op de Mijnen	7	2	0	29%
Totaal	381	177	77	67%

3.3 Indeling bedrijven naar ernst van de overtredingen

Wanneer tijdens een Brzo-inspectie een overtreding wordt vastgesteld, beoordeelt de toezichthouder de ernst van de overtreding. Dit gebeurt op basis van de richtlijnen uit de landelijke handhavingstrategie Brzo (zie ook bijlage 3). Deze kent drie categorieën waarmee onderscheid wordt gemaakt naar ernst van de overtredingen. De overtredingen worden ingedeeld naar risico's op een zwaar ongeval en escalatie van scenario's.

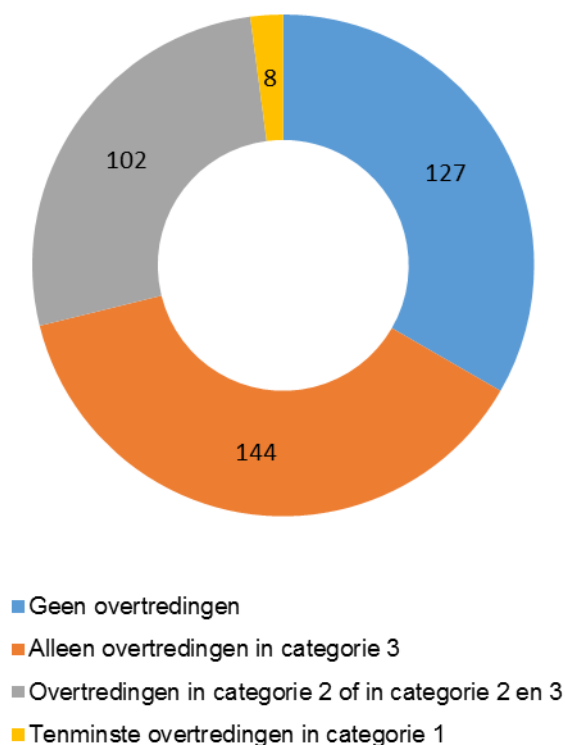
Het betreft de volgende drie categorieën (voor meer toelichting en voorbeelden zie bijlage 1).

Categorie 1: Zwaar (onmiddellijke dreiging van een zwaar ongeval)

Categorie 2: Middelzwaar (geen onmiddellijke dreiging van een zwaar ongeval)

Categorie 3: Licht (zeer geringe dreiging van een zwaar ongeval)

Figuur 5: Indeling van geïnspecteerde bedrijven naar zwaarte van de geconstateerde overtredingen

Figuur 5 geeft inzicht in de verdeling van de overtredingen over de bedrijven op basis van de ernst, aangevuld met de bedrijven waar bij de inspectie geen overtredingen zijn vastgesteld.

In 2019 zijn bij 33% van de bedrijven (127) geen overtredingen aangetroffen. Bij 38% van de geïnspecteerde bedrijven (144) zijn uitsluitend categorie 3 overtredingen geconstateerd. Dat betekent dat in totaal bij 71% van de geïnspecteerde bedrijven geen of lichte overtredingen zijn geconstateerd. Bij 27% van de geïnspecteerde bedrijven (102) zijn overtredingen van categorie 2 of categorie 2 en 3 geconstateerd. Bij 2% van de bedrijven (8) zijn tenminste overtredingen in categorie 1 geconstateerd.

3.4 Overtredingen in relatie tot de bedrijvigheid

In tabel 6 is per branche te zien hoeveel overtredingen er bij de Brzo-bedrijven zijn geconstateerd en in welke categorie.

De meeste overtredingen zijn geconstateerd in de branche Handel en distributie. In deze branche is ook het gemiddelde aantal overtredingen per bedrijf het hoogst; in de branches Energie en Petrochemie het laagst. In 2019 is landelijk een branche-herindeling gestart en deze wordt in 2020 afgerond. Hierdoor kunnen deze resultaten niet zonder meer worden vergeleken met de voorgaande jaren.

Tabel 6: Aantal (bedrijven met) overtredingen per branche

Bedrijvigheid	Aantal geïnspecteerde bedrijven	Aantal bedrijven met overtredingen	Totaal aantal overtredingen	Aantal overtredingen naar ernst		
				CAT 1	CAT 2	CAT 3
Bulkchemie	56	42	136	0	46	90
Handel en distributie	55	37	233	1	45	187
Overslag en transport	124	70	123	0	40	83
Afval	17	15	66	0	21	45
Energie	15	6	11	0	5	6
Rubber en Kunststof	17	9	17	0	3	14
Fijnchemie	60	44	139	3	47	89
Petrochemie	8	6	11	0	2	9
Metaal	13	11	41	2	6	33
Overig	16	14	36	2	2	32
Totaal	381	254	813	8	217	588

3.5 Aantal en ernst van de overtredingen

In 2019 zijn in totaal 813 overtredingen geconstateerd. Tabel 7 geeft het aantal geconstateerde overtredingen weer per categorie over de jaren 2015-2019.

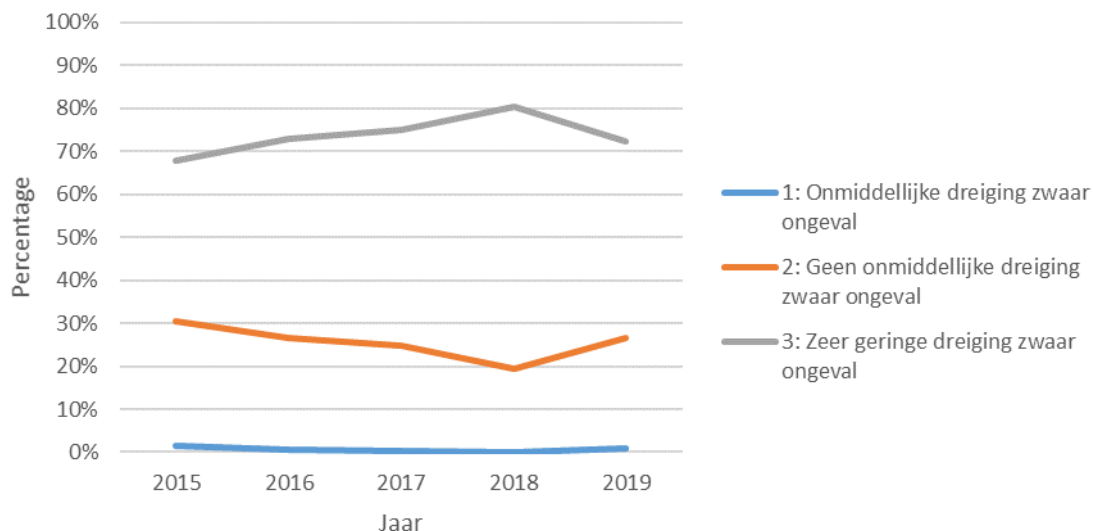
Het totaal aantal overtredingen in 2019 is gestegen ten opzichte van 2018 terwijl het aantal inspecties nagenoeg gelijk is gebleven. Zoals ook figuur 6 laat zien betreft het een toename van zwaardere overtredingen van categorie 2 en 1 en afname van lichte overtredingen van categorie 3. Dit wordt verder toegelicht in paragraaf 3.6.

Het gemiddeld aantal geconstateerde overtredingen bij (deels) aangekondigde inspecties is hoger dan bij onaangekondigde inspecties. Dat ligt in lijn der verwachting omdat (deels) aangekondigde inspecties langer duren, meer onderwerpen omvatten en meer diepgang hebben dan onaangekondigde inspecties. De kans op het constateren van overtredingen neemt daardoor toe.

Tabel 7: Ernst van de overtredingen in 2015-2019

Categorie	Aantal overtredingen				
	2015	2016	2017	2018	2019
1: Onmiddellijke dreiging zwaar ongeval	10	4	2	1	8
2: Geen onmiddellijke dreiging zwaar ongeval	188	181	164	147	217
3: Zeer geringe dreiging zwaar ongeval	417	497	499	607	588
Totaal	615	682	665	755	813

Figuur 6: Ernst van de overtredingen in 2015-2019

De acht categorie 1 overtredingen zijn geconstateerd bij acht bedrijven (2% van geïnspecteerde bedrijven) verspreid over de regio's Noord-Brabant, Noord-Holland/Utrecht/Flevoland en Groningen/Drenthe/Friesland.

Bij alle categorie 1 overtredingen is door de Inspectie SZW en het bedrijf direct ingegrepen waarmee het acute risico op een zwaar ongeval kon worden weggenomen. De Inspectie SZW maakt daarbij onderscheid in situaties waarbij gewerkt wordt en situaties waarbij op het moment van constateren niet gewerkt wordt. In het eerste geval volgt stillegging plus een bestuurlijke boete, of stillegging plus een proces-verbaal (in overleg met het Openbaar Ministerie). In het tweede geval worden de werkzaamheden, de apparatuur of (een deel van) het bedrijf preventief stilgelegd.

De aard van de categorie 1 overtredingen is als volgt:

- In zeven van de acht overtredingen betrof het niet-explosieveilige (mobiele) apparatuur in een gezoneerd gebied voor explosieve atmosferen. Dergelijk apparatuur is in zo'n gezoneerd gebied een potentiële ontstekingsbron die een explosie kan veroorzaken. In alle gevallen zijn de werkzaamheden door Inspectie SZW direct stilgelegd, waarmee het onmiddellijke gevaar kon worden weggenomen.
- In één van de acht overtredingen betrof het een niet gekeurde en tevens lekkende gasleiding. De gasdoorvoer in de leiding is binnen de kortst mogelijke termijn veilig uit gebruik genomen, waarmee het onmiddellijke gevaar kon worden weggenomen.

De toename van categorie 1 overtredingen ten opzichte van 2018 wil niet per se zeggen dat de veiligheidssituatie bij de Brzo-bedrijven is verslechterd. Wel is het een indicatie dat bedrijven de veiligheidsmaatregelen binnen explosieve zones serieuzer moeten nemen. In 2019 is hier incidenteel naar gekeken tijdens de Brzo-inspecties. In 2020 zal Inspectie SZW hier door middel van thema-inspecties extra aandacht aan besteden.

De overtreding met betrekking tot de lekkende gasleiding illustreert het belang van blijvend extra aandacht vanuit de bedrijven voor ageingaspecten en duurzaam assetmanagement, zoals ook door de chemische industrie wordt ontwikkeld en gepromoot. Ageing blijft vooralsnog de komende jaren een aandachtspunt bij de Brzo-inspecties.

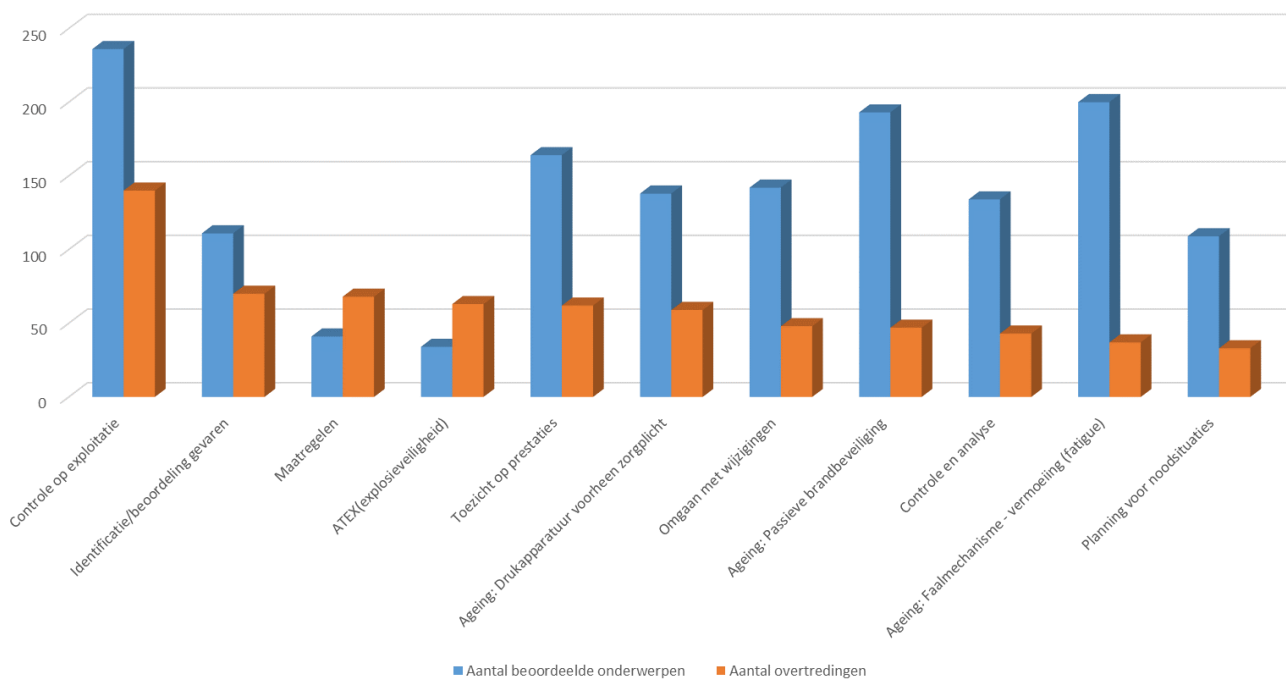
3.6 Overtredingen per inspectieonderwerp

Voorafgaand aan iedere inspectie kiest het inspectieteam een aantal inspectieonderwerpen waarop een bedrijf wordt beoordeeld (zie ook bijlage 3). Over deze onderwerpen (meestal elementen van het veiligheidsbeheerssysteem (VBS)) worden na inspectie "beoordelingen" in de GIR geregistreerd. In figuur 7 is een selectie van de beoordeelde inspectieonderwerpen en de overtredingen weergegeven. Deze selectie betreft de inspectieonderwerpen waarop de meeste overtredingen zijn geconstateerd. Zie bijlage 1 voor een uitleg van de VBS-elementen.

In 2019 is bij de Brzo-inspecties extra aandacht besteed aan het thema ageing als vervolg op het project in 2017. Binnen dit landelijk project hebben de samenwerkende toezichthouders gekozen voor het inspecteren op de volgende drie onderdelen:

1. faalmechanisme – vermoeiing (fatigue);
2. passieve brandbeveiliging;
3. drukapparatuur.

Figuur 7: Beoordeelde inspectieonderwerpen en overtredingen

Figuur 7 laat zien dat in 2019, net als in de afgelopen jaren, het onderwerp controle op de exploitatie (VBS-iii) het meest beoordeeld is. Op dit veelomvattende onderwerp zijn ook de meeste overtredingen geconstateerd. In relatie tot het aantal beoordelingen zijn de meeste overtredingen geconstateerd op de onderwerpen ATEX (explosieveiligheid) en maatregelen (om zware ongevallen te voorkomen). Op deze onderwerpen zijn per beoordeling meerdere overtredingen geconstateerd. Relatief gezien zijn de minste overtredingen geconstateerd op de onderwerpen faalmechanisme-vermoeiing (fatigue) en passieve brandbeveiliging van het thema ageing.

Zoals in paragraaf 3.5 aangegeven is het totaal aantal overtredingen in 2019 ten opzichte van 2018 toegenomen. Hoewel het aantal inspecties nagenoeg gelijk is gebleven, is het aantal beoordelingen flink gestegen. De toezichthouders hebben tijdens de inspecties in 2019 totaal bijna 1.850 beoordelingen geregistreerd, dit in vergelijking met ongeveer 1.500 beoordelingen in 2018. De toename van het aantal beoordelingen heeft voor een groot deel te maken met het inspectiethema ageing. De drie ageing-thema's zijn tijdens de inspecties 531 keer beoordeeld, waarbij 143 overtredingen zijn geconstateerd.

Relatief veel overtredingen van categorie 2 zijn geconstateerd op het onderwerp drukapparatuur van het thema ageing en op het onderwerp maatregelen. Daarnaast heeft er bij de VBS-elementen een verschuiving plaatsgevonden van overtredingen categorie 3 naar overtredingen categorie 2.

Zoals in paragraaf 3.2 aangegeven, zien we in 2019 ten opzichte van 2018 een afname van 10% van bedrijven zonder overtredingen. Van het totaal aantal bedrijven met overtredingen heeft 34% overtredingen begaan op slechts één onderwerp, met name op het gebied van ageing, controle op exploitatie en ATEX (explosieveiligheid).

In 2020 zal het BRZO+ samenwerkingsverband een nadere analyse uitvoeren en een rapportage opstellen over het themaproject ageing.

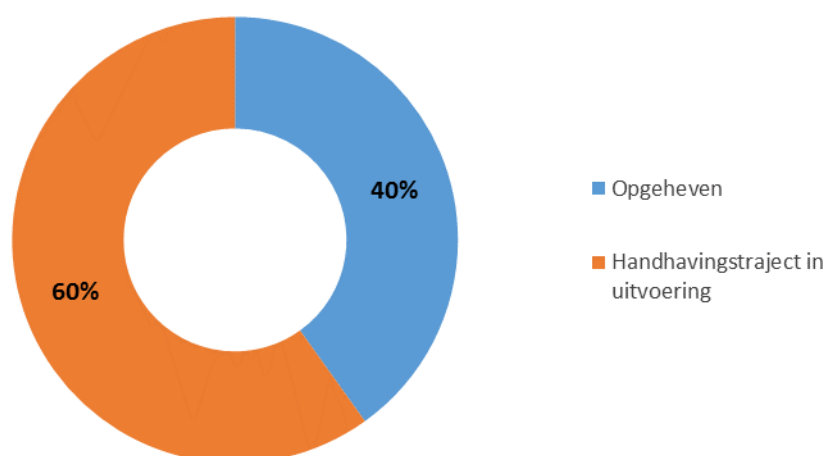
4. Handhaving door de toezichthouders

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de bestuursrechtelijke opvolging van de in 2019 geconstateerde overtredingen. Daarnaast is de inzet van strafrechtelijke handhaving bij Brzo-bedrijven in 2019 toegelicht.

4.1 Bestuursrechtelijke handhaving

Naar aanleiding van de vastgestelde overtredingen heeft het bevoegd gezag handhavend opgetreden. In figuur 8 is de handhavingstatus te zien van de overtredingen in 2019 op de peildatum 1 maart 2020.

Figuur 8: Status van alle overtredingen uit 2019 op 1 maart 2020

Figuur 8 laat zien dat op 1 maart 2020 40% van alle overtredingen was opgeheven (bij 77 van de 254 bedrijven). Voor 60% van de overtredingen is het handhavingstraject in uitvoering. Een deel van deze overtredingen kan in de praktijk ook al beëindigd zijn, maar een hercontrole moet nog plaatsvinden om dit te bevestigen.

Het Wabo bevoegd gezag en Inspectie SZW traden net als in 2018 het meest op als handhavend toezichthouder. Veiligheidsregio's traden slechts enkele keren op als handhavend toezichthouder omdat ze beperkte wettelijke mogelijkheden hebben om handhavend op te treden. Afhankelijk van de ernst van de overtreding heeft de handhavende toezichthouder verschillende handhavingsinstrumenten ingezet.

Voor de categorie 1 overtredingen is het instrument stillegging ingezet. Bij overtredingen van categorie 2 is eis ter naleving het meest opgelegd, gevolgd door (voornemen) last onder dwangsom en waarschuwing. Bij categorie 3 overtredingen is het instrument waarschuwing het meest gebruikt, gevolgd door eis ter naleving.

Een overzicht van de in te zetten instrumenten volgens de Brzo-handhavingstrategie staat in bijlage 3.

4.2 Strafrechtelijke handhaving

Uit de beschikbare gegevens van het Functioneel Parket (FP) van het Openbaar Ministerie blijkt dat in 2019 tien processen-verbaal zijn ingediend waarbij het betreffende bedrijf verdacht werd van het overtreden van het Brzo 2015. Alle processen-verbaal zijn opgesteld naar aanleiding van een incident/ongewoon voorval in 2014 (één zaak), 2016 (één zaak), 2017 (drie zaken) en 2018 (vijf zaken). In zeven van deze zaken is een Brzo-omgevingsdienst de opsporingsinstantie. Twee zaken zijn aangeleverd door de Inspectie SZW en één zaak door de politie.

In drie zaken hebben de verdachten een door het FP aangeboden transactie betaald van € 5.000, €15.000 en € 25.000. In één zaak is de verdachte gedagvaard om voor de meervoudig economische kamer te verschijnen. Bij deze zaak is nog een andere zaak gevoegd. In één andere zaak (die is gevoegd met twee andere zaken), is eveneens een verdachte gedagvaard. De behandeldatum voor die zaak is nog niet bekend. Van één zaak is de vervolging gestaakt door gebrek aan wettig bewijs. Tot slot wacht één zaak nog op een beoordeling.

Brandweertest bij opslagterminal

© Jan Meinster (LEC BrandweerBRZO)

Bijlage 1: Begrippen en afkortingen

Ageing	Ageing is het effect waarbij een component lijdt aan een vorm van materiaal verslechtering en beschadiging (meestal, maar niet noodzakelijkerwijs, geassocieerd met tijd in bedrijf) met een toenemende kans op falen gedurende de levensduur. Ageing gaat niet over hoe oud het equipment is; het gaat over de staat, en hoe die verandert in de tijd.
ATEX-richtlijnen	ATEX is een Franse afkorting: ATmosphères EXplosibles. Volgens de ATEX-richtlijnen moeten bedrijven maatregelen nemen om gas- en stofexplosies te voorkomen en ervoor zorgen dat werknemers geen gevaar lopen.
Beoordeling (in het kader van de inspectie)	Bevindingen worden beoordeeld. Bij de beoordeling kunnen naar keuze van het inspectieteam de drie beoordelingsgrondslagen (gedocumenteerd, geschikt en geïmplementeerd) worden gehanteerd. Op elke grondslag wordt de waardering met de vierpuntsschaal (goed, redelijk, matig of slecht) toegepast. De uitkomst van de beoordeling kan leiden tot het kenmerken van de bevinding als een overtreding of niet.
Beoordelingsgrondslagen	In de inspectiemethode worden drie beoordelingsgrondslagen onderscheiden: - gedocumenteerd; er is sprake van een deugdelijke en volledige beschrijving: - deugdelijk: helder, inzichtelijk, goed leesbaar, actueel; - volledig: alle relevante aspecten zijn benoemd. - geschikt (passend); technische onderdelen voldoen aan de stand van de veiligheidstechniek (voor zover dat redelijkerwijs verlangd kan worden) en zijn passend voor de aangetroffen situatie; - geïmplementeerd; er wordt gewerkt zoals beschreven is. Er is sprake van een goed functionerende managementloop en verbeteractiviteiten op alle onderdelen zijn structureel en onlosmakelijk met de bedrijfsvoering verbonden. Gebaseerd op toelichting T12 'Uitwerking waarderingsschaal' van BRZO+
Bevinding	Een bevinding is een geheel aan waarnemingen die ten aanzien van een bepaald onderwerp van onderzoek tijdens een inspectie wordt gedaan. Bevindingen kunnen na beoordeling ervan leiden tot de kwalificatie wel of geen overtreding.
Bevoegd gezag	Bestuursorgaan als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.
Brzo 2015	Besluit risico's zware ongevallen 2015
Brzo-bedrijf	Bedrijf dat onder de werkingssfeer van het Brzo 2015 valt.
BRZO+	BRZO+ is een samenwerkingsverband van Inspectie SZW, Brzo-omgevingsdiensten, veiligheidsregio's, waterbeheerders, ILT en OM. Het samenwerkingsverband BRZO+ regelt de uniforme en integrale aanpak van VTH-taken op het gebied van interne en externe veiligheid met als doel het voorkomen van zware ongevallen bij alle Brzo-bedrijven en bedrijven met een IPPC-categorie 4 installatie.
Close out meeting	Afsluitend overleg aan het einde van de inspectie waarin het inspectieteam aan het bedrijf verslag doet van de uitgevoerde inspectie. Bij dit overleg komt het verloop van de inspectie aan de orde, worden op hoofdlijnen de bevindingen teruggekoppeld en wordt, voor zover dat op dat moment al mogelijk is, al aangegeven wat de vervolgacties vanuit de afzonderlijke toezichthouders zullen zijn. Hierbij komen op zijn minst mogelijke handhavingszaken aan de orde. Van de eventuele handhavingszaken wordt daarbij aangegeven dat de terugkoppeling in deze fase nog niet volledig kan zijn.
FP	Functioneel Parket, een specialistisch, landelijk opererend onderdeel van het Openbaar Ministerie, dat zich toelgt op de bestrijding van complexe fraude en milieucriminaliteit.
Gevaarlijke stof	Stof of mengsel opgenomen in bijlage I (deel 1 of 2) van de Seveso-richtlijn

Gemeenschappelijke InspectieRuimte (GIR)	De Gemeenschappelijke InspectieRuimte (GIR) is een online inspectiedatabase waarmee inspectieteams gezamenlijk een inspectie kunnen voorbereiden, inspectieresultaten kunnen vastleggen en afronden met een gezamenlijk inspectierapport.
Hogedrempelbedrijf	Bedrijf dat de hoge drempelwaarde voor de aanwezige hoeveelheid gevaarlijke stoffen en mengsels uit bijlage I van de Seveso III-richtlijn overschrijdt.
Inspectierapport	Rapport van een inspectie waarin de informatie tot op een zodanig niveau is opgenomen dat het kan dienen als verslag van de inspectie onder andere ten behoeve van komende vervolg- en initiële inspecties bij het bedrijf. Het rapport dient tevens om het bedrijf te voorzien van informatie over het verloop van de inspectie en over de resultaten ervan in de zin van bevindingen en overtredingen en dient om aan te geven wat de voor het bedrijf eventuele vervolgprocessen (zoals handhaving) zullen zijn.
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
Inspectieteam	De inspecties worden uitgevoerd door een team van inspecteurs, overwegend bestaande uit inspecteurs afkomstig van het Wabo bevoegd gezag, de Inspectie SZW en het bevoegd gezag Wet veiligheidsregio's.
ISZW	Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid.
Kennisgeving	Bedrijf moet op basis van het Brzo 2015 het bevoegd gezag een kennisgeving zenden waarin onder andere wordt vermeld: - de gegevens die nodig zijn om de gevaarlijke stoffen en de categorie van stoffen te identificeren die in het bedrijf aanwezig (kunnen) zijn; - een lijst met de hoeveelheden, aard en fysische vormen van de gevaarlijke stoffen die aanwezig kunnen zijn in het bedrijf; en - informatie over de onmiddellijke omgeving van het bedrijf en de factoren die een zwaar ongeval kunnen veroorzaken of de gevolgen ervan ernstiger kunnen maken.
Lagedrempelbedrijf	Bedrijf dat alleen de lage drempelwaarde voor de aanwezige hoeveelheid gevaarlijke stoffen en mengsels uit bijlage I van de Seveso III-richtlijn overschrijdt.
Mars-codering	Major Accident Reporting System (MARS). Systeem van de Europese Commissie, in beheer bij het Joint Research Centre (Ispra, Italië). Hier wordt de ongevalsinformatie verzameld die conform de Seveso-richtlijn door de lidstaten verstrekt moet worden wanneer op hun grondgebied een ramp of zwaar ongeval plaatsvindt. Criteria voor een zwaar ongeval zijn opgenomen in bijlage VI van de Seveso-richtlijn.
NIM	Nieuwe Inspectiemethodiek
OM	Openbaar Ministerie
PBZO	Preventiebeleid voor zware ongevallen: die onderdelen van het algemene beheerssysteem waartoe de organisatorische structuur, de verantwoordelijkheden, de gebruiken, de procedures, de procedés en de hulpmiddelen behoren welke het mogelijk maken het beleid ter voorkoming van zware ongevallen te bepalen en uit te voeren.
PGS29	Richtlijn PGS 29 richt zich op de opslag van brandstoffen in bovengrondse verticale cilindrische tanks.
PV	Proces Verbaal, kan worden opgemaakt bij geconstateerde overtreding(en).
Rrzo	Regeling risico's zware ongevallen, geeft aanvullende regels op het Brzo 2015. In werking getreden op 4 maart 2016.
RWS	Rijkswaterstaat
SodM	Staatstoezicht op de Mijnen
Toezichthouder	Door het bevoegd gezag daartoe aangewezen personen, de toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onderdeel d, van de Arbeidsomstandighedenwet, of de op basis van artikel 61, eerste lid, van de Wet veiligheidsregio's aangewezen personen.
VBS	Veiligheidsbeheerssysteem dat dient ter uitvoering en ter vaststelling van het preventiebeleid voor zware ongevallen.
VBS-elementen	Het VBS bestaat uit zeven elementen (VBS i t/m vii) en een onderdeel waarin de koppeling wordt beschreven tussen het algemene beheerssysteem, het VBS en het preventiebeleid voor zware ongevallen.

VBS-i	De organisatie en het personeel: de taken en verantwoordelijkheden van het personeel dat op alle organisatorische niveaus bij het beheersen van de gevaren van zware ongevallen wordt betrokken, samen met de maatregelen die werden genomen om het bewustzijn te doen toenemen dat voortdurende verbetering nodig is. Het onderkennen van de behoeften aan opleiding van dit personeel en het organiseren van die opleiding. De deelneming van het personeel en eventueel van de (onder) aannemers die in het bedrijf werken en die vanuit veiligheidsopzicht belangrijk zijn.
VBS-ii	De identificatie en beoordeling van de gevaren van zware ongevallen: aanneming en toepassing van procedures voor de systematische identificatie van de gevaren van zware ongevallen die zich bij normale of abnormale werking kunnen voordoen, in voorkomend geval met inbegrip van in onderaanneming verrichte activiteiten, alsook de beoordeling van de waarschijnlijkheid en de ernst van die ongevallen.
VBS-iii	De controle op de exploitatie: aanneming en toepassing van procedures en instructies voor veilige werking, ook met betrekking tot het onderhoud, van de installatie, de processen en de apparatuur, en voor het alarmbeheer en tijdelijke onderbrekingen; rekening houdend met de beschikbare informatie betreffende beste praktijken op het vlak van monitoring en controle met het oog op de vermindering van het risico op systeemfalen; beheer en controle van de risico's die samenhangen met verouderende apparatuur die geïnstalleerd is in het bedrijf en corrosie; inventarisatie van de apparatuur in het bedrijf, strategie en methodologie voor het houden van toezicht op en de controle van de staat van de apparatuur; passende follow-upmaatregelen en noodzakelijke tegenmaatregelen.
VBS-iv	De wijze waarop wordt gehandeld bij wijzigingen: aanneming en toepassing van procedures voor de planning van wijzigingen aan bestaande installaties of opslagplaatsen, dan wel voor het ontwerpen van een nieuw procedé of een nieuwe installatie of opslagplaats.
VBS-v	De planning voor noodsituaties: aanneming en toepassing van procedures om door een systematische analyse de voorzienbare noodsituaties te onderkennen en om de noodplannen voor dergelijke noodsituaties uit te werken, te beproeven en te toetsen, en om specifieke opleiding voor het betrokken personeel te verzorgen. Dergelijke opleiding wordt gegeven aan al het personeel dat in de installatie werkt, inclusief eventuele onderaannemers.
VBS-vi	Het toezicht op de prestaties: aanneming en toepassing van procedures voor een permanente beoordeling van de inachtneming van de doelstellingen die door de exploitant zijn bepaald als onderdeel van het preventiebeleid voor zware ongevallen en van het veiligheidsbeheerssysteem, en invoering van regelingen voor onderzoek en correctie bij niet-inachtneming. Tot deze procedures moet behoren het systeem voor de melding van zware ongevallen of bijna-ongevallen, met name die waarbij de beschermende maatregelen hebben gefaald, alsook het onderzoek daarnaar en de follow-up, een en ander op basis van de ervaringen uit het verleden. Tot de procedures kunnen ook prestatie-indicatoren behoren zoals veiligheidsprestatie-indicatoren (safety performance indicators, SPIs) en/of andere relevante indicatoren.
VBS-vii	Controle en analyse: aanneming en toepassing van procedures om het preventiebeleid voor zware ongevallen en de doeltreffendheid en de deugdelijkheid van het veiligheidsbeheerssysteem systematisch periodiek te beoordelen. De met documenten gestaafde analyse door de directie van de resultaten van het gevoerde beleid, van het veiligheidsbeheerssysteem en van de bijwerking daarvan, inclusief het overwegen en opnemen van noodzakelijke wijzigingen die door de controle en analyse aangegeven worden.
VR	Veiligheidsregio
Waarderingschaal	De waarderingschaal verbindt het oordeel goed, redelijk, matig of slecht aan de beoordelingsgrondslagen gedocumenteerd, geschikt en geïmplementeerd. Voor technische zaken is er een andere waarderingschaal dan voor organisatorische zaken.
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wvr	Wet veiligheidsregio's

Bijlage 2: Brzo 2015 en Rrzo

Doelstelling van het Brzo 2015 (Besluit risico's zware ongevallen 2015) is het voorkomen en beheersen van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn. Het Brzo 2015 stelt eisen aan de meest risicovolle bedrijven in Nederland. Ook regelt het besluit de wijze waarop de overheid daarop moet toezien. In de Rrzo (Regeling risico's zware ongevallen) wordt de inhoud van het besluit verder uitgewerkt. Het Brzo 2015 integreert wet- en regelgeving op het gebied van arbeidsveiligheid, omgevingsveiligheid en rampbestrijding in één juridisch kader.

Het Brzo 2015 implementeert de Europese Seveso III-richtlijn. In het Brzo 2015 wordt rechtstreeks verwezen naar de bijlagen van Seveso III richtlijn. Brzo 2015 is in juli 2015 in werking getreden. Met de wijzigingen is aangesloten bij de nieuwe systematiek voor het indelen, etiketteren en verpakken van stoffen en mengsels in Europa (CLP-verordening). Bovendien is het besluit vanwege de Seveso III-richtlijn aangepast op onderdelen als openbaarheid van informatie, inspecties en de uitwisseling van informatie met de Commissie.

Het doel van de Seveso III-richtlijn en het Brzo met bijbehorende regeling is:

- de preventie van zware ongevallen bij bedrijven waar grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen aanwezig zijn;
- het milieu en de gezondheid en veiligheid van werknemers en de bevolking te beschermen tegen rampen en zware ongevallen;
- de gevolgen voor de menselijke gezondheid en het milieu te beperken als zich een zwaar ongeval voordoet;
- lering trekken uit zware ongevallen;
- internationale uitwisseling van informatie over zware ongevallen die aanleiding kunnen geven tot verbeteringen van de uitvoering en eventueel tot aanpassing van de richtlijn.

De drempelwaarden voor de aanwezige hoeveelheid gevaarlijke stoffen en mengsels (bijlage I van Seveso III-richtlijn) bepalen of een bedrijf onder het Brzo 2015 valt. Ook volgt uit de bijlage of het gaat om lage- of hogedrempelbedrijven:

- **Lagedrempelbedrijven:**
Bedrijven die alleen de lage drempelwaarde uit bijlage I van de Seveso III-richtlijn overschrijden worden als lagedrempelbedrijven aangemerkt. Deze bedrijven moeten alle maatregelen treffen die nodig zijn om zware ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan voor mens en milieu te beperken, een Preventiebeleid Zware Ongevallen (PBZO) opstellen en voor de uitvoering en bepaling daarvan een veiligheidsbeheerssysteem (VBS) implementeren.
- **Hogedrempelbedrijven:**
Bedrijven die tevens de hoge drempelwaarde uit bijlage I van de Seveso III-richtlijn overschrijden worden aangemerkt als hogedrempelbedrijven. Deze bedrijven moeten, naast de verplichtingen voor de lagedrempelbedrijven, een veiligheidsrapport indienen, waarmee wordt aangetoond dat de preventie en de beheersing van de gevaren van zware ongevallen in orde zijn.

Bijlage 3: Inspectiepraktijk en handhaving

Het inspectieproces is gericht op de naleving van de Brzo-wetgeving en vormt een cyclus. In deze bijlage wordt beschreven hoe het BRZO+ samenwerkingsverband het plannen en uitvoeren van een Brzo-inspectie en het optreden tegen geconstateerde overtredingen (handhaving) georganiseerd heeft.

Planning

In elke regio stellen de Brzo-toezichthouders gezamenlijk voor elk Brzo-bedrijf een meerjareninspectieprogramma op. Uit dit programma blijkt hoe de inspecties afgelopen jaren én in 2019 voor het Brzo-bedrijf waren ingericht. Het programma bevat informatie over zowel de inspectiefrequentie als de inhoud van de verschillende inspectieonderwerpen. Daarnaast wordt jaarlijks in een zogenaamd regionaal planningsgesprek bepaald of een bedrijf (deels) aangekondigd of ook onaangekondigd wordt geïnspecteerd. De onaangekondigde (deel)inspecties worden geprogrammeerd op basis van een risico-analyse. De aanleiding is bijvoorbeeld slechte prestaties op het gebied van veiligheidsmanagementsysteem, technische integriteit of veiligheidscultuur, incidenten, ongevallen of ernstige klachten.

Het inspectieprogramma wordt gedurende de looptijd regelmatig door de toezichthouders bezien en indien nodig bijgewerkt; het inspectieprogramma kan veranderen onder andere door landelijke inspectiethema's, resultaten van vervolgspecties, beleidswijzigingen, gevallen van niet-naleven, ernstige klachten, bijna-ongevallen, ernstige ongevallen, incidenten of nieuwe (dan wel verbeterde) technieken.

De mate van toezicht op een bedrijf is landelijk vastgelegd in het toezichtmodel. Met het toezichtmodel wordt per bedrijf de inspectielast bepaald op basis van de grootte, complexiteit en aanwezige risico's, in combinatie met de beoordeling van het functioneren van het veiligheidsbeheerssysteem uit de laatste inspectie. De inspectielast wordt weergegeven in het aantal Brzo-inspectiedagen per jaar bij het bedrijf. Krijgt het bedrijf een goede beoordeling dan zal de inspectielast minder worden en bij een minder goede beoordeling wordt het meer. In het Brzo 2015 staat dat bij hogedrempelbedrijven jaarlijks een inspectie wordt gehouden, bij lagedrempelbedrijven tenminste één keer per drie jaar, tenzij het bevoegd gezag op grond van een systematische evaluatie van de gevaren het inspectieprogramma aanpast. Het uitvoeringsbeleid van de provinciale opdrachtgevers en lokaal bestuur bevat de bestuurlijke afweging hoe vaak de Brzo-omgevingsdiensten en de veiligheidsregio's de Brzo-bedrijven inspecteren. Inspectie SZW past een risicomethodiek toe om per bedrijf de toezichtlast in inspectiedagen te bepalen.

De inspectieprogramma's van alle Brzo-bedrijven samen vormen met elkaar het gezamenlijke inspectieprogramma van de toezichthouders.

Brzo-inspectie

Een Brzo-inspectie is een veiligheidsinspectie bij een Brzo-bedrijf. Tijdens de Brzo-inspectie worden in een steekproef het veiligheidsmanagementsysteem van het bedrijf en de genomen maatregelen doorgelicht en gecontroleerd of hiermee de veiligheid wordt gewaarborgd. De regels zijn vastgelegd in het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015). Als tijdens een inspectie tekortkomingen worden geconstateerd op andere gerelateerde gebieden, zullen de toezichthouders ook op de voorschriften van andere wetten binnen hun domein handhaven (bijvoorbeeld Inspectie SZW op Arboret, Wabo-bevoegd gezag op Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of veiligheidsregio op de Wet veiligheidsregio's).

Inspectieteam

Het samenwerkingsverband BRZO+ streeft ernaar haar taakuitvoering zodanig verder te professionaliseren dat de drie toezichthouders integraal en gezamenlijk toezicht houden en, indien nodig, handavingsacties uitvoeren die zijn afgestemd tussen de verschillende overheidsinstanties.

De Brzo-inspectie wordt uitgevoerd door een inspectieteam, bestaande uit een aantal inspecteurs afkomstig van het Wabo bevoegd gezag (uitgevoerd door Brzo-omgevingsdiensten), Inspectie SZW of de veiligheidsregio. Het Wabo bevoegd gezag is verantwoordelijk voor de coördinatie. Het Wabo bevoegd gezag kan versterkt worden door een inspecteur van Rijkswaterstaat of de waterschappen als er risico's zijn ten aanzien van de kwaliteit van het oppervlaktewater. Een aantal Brzo-bedrijven valt onder het bevoegd gezag van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Voor deze bedrijven is SodM aangewezen als toezichthouder voor de Wabo en mede aangewezen als toezichthouder voor

de Arbowet. Dat betekent dat SodM bij deze bedrijven zowel op externe veiligheid als arbeidsveiligheid inspecteert.

Het inspectieteam werkt samen in de voorbereiding (maken van agenda en voorstel voor de te houden interviews), uitvoering (bedrijfsbezoek met visuele controle van de technische en organisatorische maatregelen, veiligheidsbeheerssysteem, rapporten, vervolgdocumenten), delen van de bevindingen met het bedrijf (close-out meeting), afronding met eventueel handhaving en verslaglegging van de inspectie (inspectierapport en openbare samenvatting).

Typen inspecties

In het Brzo 2015 wordt onderscheid gemaakt tussen routinematige en niet-routinematige inspecties. De routinematige inspecties zijn vooraf in het inspectieprogramma ingeplande inspecties. Deze inspecties worden door toezichthouders van of namens minimaal twee verschillende bevoegde gezagen uitgevoerd.

De niet-routinematige inspecties zijn niet vooraf gepland. Ze hebben in veel gevallen betrekking op ad hoc situaties van slecht of niet naleven, een incident of ongeval. In dit soort situaties is onderzoek nodig om er op toe te zien dat de wetgeving wordt nageleefd en de eventuele onveilige situatie wordt opgeheven. Ook kunnen deze inspecties betrekking hebben op een verdiepingsinspectie naar aanleiding van een eerder uitgevoerde routinematige inspectie. Niet-routinematige inspecties kunnen ook in afstemming door één toezichthouder worden uitgevoerd. Afhankelijk van het onderwerp besluiten de toezichthouders of zij aan een niet-routinematige inspectie deelnemen. In het inspectieprogramma wordt op basis van ervaringen uit voorgaande jaren, rekening gehouden met de omstandigheid dat in voorkomende gevallen niet-routinematige inspecties kunnen plaatsvinden.

Beide type inspecties kunnen aangekondigd, onaangekondigd en aangekondigd met een deel onaangekondigd plaatsvinden:

- De aangekondigde Brzo-inspecties vormen het merendeel van alle inspecties. Dit zijn diepgaande inspecties van het veiligheidsbeheerssysteem van een bedrijf. Hiertoe wordt een inspectieagenda voorafgaand aan de inspectie aan het bedrijf toegestuurd. Hiermee is geborgd dat de gewenste functionarissen geïnterviewd kunnen worden, noodzakelijke procedures en rapportages klaarliggen en de gekozen inspectieonderwerpen kunnen worden beoordeeld. Tijdens deze inspecties worden ook de fysieke maatregelen gecontroleerd.
- De onaangekondigde Brzo-inspecties vinden in principe binnen kantooruren plaats. Echter, in voorkomende gevallen kunnen onaangekondigde inspecties ook plaatsvinden buiten kantooruren. De onaangekondigde Brzo-inspecties zijn korter en veelal gericht op operationele aspecten (een rondgang door het bedrijf en inspectie van de op dat moment in uitvoering zijnde veiligheidskritische werkzaamheden binnen het bedrijf).
- Bij een deels aangekondigde inspectie worden tijdens een aangekondigde inspectie ook onderdelen van het bedrijf of inspectieonderwerpen gecontroleerd die niet vooraf aan het bedrijf zijn meegedeeld. Het tijdstip van het onaangekondigde deel van de inspectie wordt niet vooraf aan het bedrijf kenbaar gemaakt. Soms worden aangekondigde en onaangekondigde inspecties kort achter elkaar uitgevoerd (bijvoorbeeld binnen een maand). Deze inspecties worden in de regel als één deels aangekondigde inspectie geregistreerd en in één inspectie-rapportage vastgelegd.

Inspectiemethodiek

De Brzo-inspectie wordt uitgevoerd aan de hand van een landelijk uniforme inspectiemethodiek voor het Brzo-toezicht (zogenaamde NIM) om een gelijk speelveld voor de bedrijven te creëren. Alle inspecteurs die een Brzo-inspectie uitvoeren zijn op dezelfde wijze opgeleid om de NIM te volgen. De inspectiemethodiek omvat de hoofdlijnen voor een inspectie-uitvoering, zowel voor het proces als de inhoud. Hierbij gaat het om een objectief en gemotiveerd oordeel over het door het bedrijf gevoerde preventiebeleid ter voorkoming van zware ongevallen en over het veiligheidsbeheerssysteem (VBS). Het VBS bestaat uit zeven elementen VBS-i t/m VBS-vii, zoals beschreven in de Seveso III-richtlijn en in bijlage 1.

Het inspectieteam heeft als leidend kader bij de inspecties vijf hoofdvragen:

1. Zijn de juiste gevaren en de daaruit voortkomende risico's onderkend?
2. Zijn de juiste maatregelen getroffen?
3. Worden de maatregelen goed onderhouden?
4. Is er een deugdelijk beheerssysteem waarmee het onderkennen van gevaren en risico's, het treffen van de juiste maatregelen en het onderhouden van die maatregelen is geborgd?
5. Voert het bedrijf, alles overziend, het juiste preventiebeleid?

Bij de voorbereiding van een inspectie kiest het inspectieteam welke thema's en daarbij behorende inspectieonderwerpen worden geïnspecteerd en tegen welke beoordelingsgrondslagen. De keuze van de thema's wordt voor ieder bedrijf afzonderlijk gemaakt op grond van de nalevingsgeschiedenis van het bedrijf en de aspecten die bij een vorige inspectie zijn beoordeeld. Inspectiethema's kunnen ook gekozen worden naar aanleiding van landelijk afgesproken thema's. Per bedrijf en per jaar kan diepgang en breedte van de inspecties variëren. Kortom de Brzo-inspecties verschillen van elkaar op de inhoud.

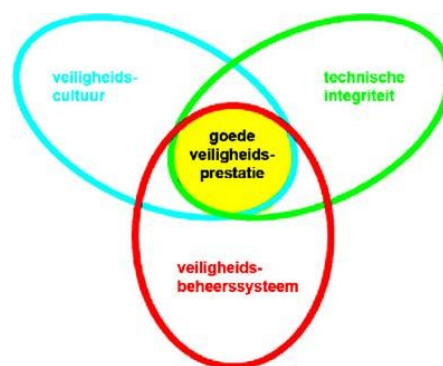
Het inspectieproces verloopt van waarneming, bevinding naar beoordeling en conclusie. De inspectiemethodiek beoogt een gelijke waardering in vergelijkbare situaties. Daarom is een waarderingsschaal opgesteld, die de inspecteurs bij hun beoordeling toepassen.

Integraal beeld van de veiligheid bij bedrijven

Tijdens de Brzo-inspectie wordt gecontroleerd op het preventiebeleid en het functionerende veiligheidsbeheerssysteem (software) van het bedrijf. Naast de inspectie op het systeem besteedt het inspectieteam ook aandacht aan het veilig functioneren van techniek (hardware). Ageing (veroudering) is een belangrijk element daarvan.

Naast de technische integriteit van installaties en het veiligheidsmanagementsysteem is veiligheidscultuur (mindware) een belangrijk element voor de veiligheid. Uit diverse (ongevals-) onderzoeken blijkt dat een juiste veiligheidscultuur een voorwaarde is om een acceptabel veiligheidsniveau te bereiken. Veiligheidscultuur heeft geen wettelijk kader, maar wordt algemeen aanvaard als een "zachte" indicator voor de beheersing van de veiligheid door een bedrijf. Tijdens de inspectie wordt de veiligheidscultuur ingeschat door het inspectieteam aan de hand van een vragenlijst. De resultaten van de veiligheidscultuurinschatting worden gebruikt als onderdeel van risico-gestuurd toezicht.

Figuur 1: Veiligheidsprestatie in relatie met techniek, managementsysteem en cultuur

Inspectierapportage

Na afloop van de inspectie legt het inspectieteam gezamenlijk het hele procesverloop vast in de GIR. Met behulp van de GIR wordt het inspectierapport en de openbare samenvatting opgesteld. De openbare samenvattingen van de aangekondigde Brzo-inspecties worden sinds 2014 op de website van BRZO+ gepubliceerd. In deze samenvatting worden de inspectieonderwerpen, de resultaten van de inspectie en indien er overtredingen zijn geconstateerd, het soort, het aantal en de ernst van de overtredingen vermeld. Sinds 2015 wordt de bedrijven de mogelijkheid geboden bij de publicatie van openbare samenvattingen een link naar hun website op te nemen. Via deze link kan worden nagelezen welke acties het bedrijf onderneemt naar aanleiding van de resultaten van de inspectie.

Volledigheidsbeoordeling veiligheidsrapport

Het veiligheidsrapport is een uitgebreide beschrijving van alle relevante veiligheidsrisico's van bedrijfsactiviteiten. Het bedrijf moet het veiligheidsrapport tenminste iedere vijf jaar bezien en zo nodig bijwerken. De plicht om het veiligheidsrapport op te stellen geldt alleen voor de hogedrempelbedrijven.

Het Wabo bevoegd gezag, Inspectie SZW en de veiligheidsregio beoordelen ieder de volledigheid van het ingediende veiligheidsrapport. De toezichthouder Wabo kan versterkt worden door een inspecteur van Rijkswaterstaat of de waterschappen als er risico's zijn ten aanzien van de kwaliteit van het oppervlaktewater. De verantwoordelijkheid voor de coördinatie van de beoordeling ligt bij de toezichthouder Wabo.

Tijdens reguliere Brzo-inspecties controleren de inspectieteams of wat beschreven is in het veiligheidsrapport overeenstemt met de situatie binnen het bedrijf.

Handhaving

Tijdens een inspectie of beoordeling van het veiligheidsrapport kan een overtreding geconstateerd worden. Afhankelijk van de uitkomsten wordt een handhavingstraject ingezet.

Er zijn drie categorieën van overtredingen, gerangschikt van zwaar en middelzwaar naar licht:

Categorie 1: Zwaar; er is sprake van een onmiddellijke dreiging van een zwaar ongeval. Er is dus een ernstig gevaar voor de werknemers en/of directe omgeving van het bedrijf. Enkele voorbeelden van categorie 1 overtreding zijn:

- Gebruik van een niet geschikt apparaat, potentiële ontstekingsbron, in een zone met explosieve atmosfeer.
- Het onvoldoende onderzoek doen naar en het niet nemen van maatregelen als gevolg van een aantal vergelijkbare incidenten.
- Tijdens afwezigheid van operators is niet geborgd dat de sprinklerinstallatie in werking treedt.

Categorie 2: Middelzwaar; er is geen sprake van onmiddellijke dreiging voor de veiligheid van werknemers en/of directe omgeving; wel is vastgesteld dat het bedrijf onvoldoende maatregelen heeft getroffen. Enkele algemene voorbeelden van categorie 2 overtredingen zijn:

- Een vlamdover is sinds de ingebruikname niet geïnspecteerd. Volgens de manual moet de vlamdover periodiek worden onderhouden.
- Een procedure Brzo-audits waarin het bedrijf aangeeft periodiek audits uit te voeren wordt niet opgevolgd. De audit is of niet uitgevoerd of is onvoldoende gericht op het functioneren van het veiligheidsbeheerssysteem.
- De vulgraden van de tanks die steekproefsgewijs zijn getoetst, komen niet overeen met de uitgangspunten uit de risicoanalyse.

Categorie 3: Licht (zeer geringe dreiging): betreffen lichtere tekortkomingen, waarvoor een lichtere sanctie met een redelijke hersteltermijn wordt opgelegd. Ook hier is geen sprake van onmiddellijke dreiging voor de veiligheid van werknemers of directe omgeving. Enkele algemene voorbeelden van categorie 3 overtredingen zijn:

- De identificatie van de gevaren en beoordeling van de risico's tijdens uitvoering van de onderhoudswerkzaamheden zijn onvoldoende beschreven.
- Effectiviteit van bepaalde maatregelen is niet goed beschreven.
- Brandwerende deuren buiten productiezone sluiten onvoldoende.

Afhankelijk van de ernst van de overtreding wordt een passend vervolgtraject ingezet. Bij categorie 2 en - 3 overtredingen wordt het bedrijf middels een hersteltermijn in de gelegenheid gesteld de overtreding ongedaan te maken of te herstellen. Dan zal handhaving achterwege blijven. Is dit niet het geval of is de overtreding ernstig van aard, dan worden er handhavingsinstrumenten ingezet. Het inspectieteam bepaalt, afhankelijk van de aard en de ernst van de geconstateerde overtredingen en de naleefgeschiedenis van het bedrijf, welke sancties uit de handhavingstrategie worden ingezet.

Afhankelijk van het onderwerp van de overtreding en de wettelijke mogelijkheden die het bevoegd gezag ter beschikking heeft, bepaalt het inspectieteam welke toezichthouder de handhaving inzet. Het Wabo bevoegd gezag en Inspectie SZW hebben juridisch gezien de meeste mogelijkheden om handhavend op te treden. Per overtreding kunnen meerdere instrumenten worden ingezet. Bij categorie 1 overtredingen wordt direct ingegrepen om de overtreding te beëindigen. Er kan desgewenst met bestuursrecht, strafrecht of een combinatie van beiden worden gehandhaafd.

Na afloop van de gestelde hersteltermijn wordt een hercontrole uitgevoerd om te controleren of de overtreding is opgeheven. Indien dit niet zo is worden extra maatregelen getroffen om dit alsnog te realiseren. Bijvoorbeeld door de inzet van zwaardere sancties.

In de praktijk handhaven bevoegde instanties direct op het besluit of op de onderliggende regelgeving dan wel op de vergunning. In tabel 1 staan de categorieën van overtredingen en de in te zetten sancties (handhavingsinstrumenten) volgens de landelijke handhavingstrategie Brzo, die sinds 2014 wordt gevolgd. Het doel van de handhavingstrategie is op een adequate en uniforme wijze sanctionerend op te treden.

Naast deze wettelijke instrumenten zetten de toezichthouders ook niet-wettelijke instrumenten in die de naleving van de Brzo-bedrijven bevorderen. Er kan bijvoorbeeld sprake zijn van management gesprek, informeren van (inter)nationaal hoofdkantoor of veiligheidscultuur beoordeling, Dit wordt per afzonderlijke situatie bepaald.

Tabel 1: Handhavingsinstrumenten volgens Landelijke Brzo handhavingstrategie

Categorie	Sanctie	Sanctie na hercontrole	Toezi chthouder
1. Onmiddellijke dreiging	Stillegging (art. 28 Arbow et) + proces verbaal	Bij negeren PV ⁴ (misdrijf), eventueel bestuursdw ang en eventueel inschakelen FP ⁵	Inspectie SZW
	Bestuursdw ang (art. 122 Provinciew et, art. 125 Gemeentew et, art. 48 en art. 63 Wvr) + aangifte	N.v.t.	Wabo BG/VR
2. Geen onmiddellijke dreiging	Exploitatieverbod onder last onder dw angsom + proces-verbaal	Bij negeren: verbeuren dw angsom bestuursdw ang en eventueel inschakelen FP	Inspectie SZW
	Bestuurlijke boete + zo nodig last onder dw angsom (of bestuursdw ang)	verhoogde boete verbeuren dw angsom bestuursdw ang inschakelen FP	Inspectie SZW
	Eis ter naleving (art. 27 Arbow et) of w aarschuwing	Bestuurlijke boete en zo nodig dw angsom (of bestuursdw ang)	Inspectie SZW
	Dw angsom	Inning en/of verhogen dw angsom + PV	Wabo BG/VR
3. Zeer geringe dreiging	Waarschuwing sbrief	Dw angsom	Wabo BG/VR
	Waarschuwing sbrief of eis, art. 27 Arbow et	Boeterapport	Inspectie SZW

⁴ PV is Proces Verbaal

⁵ FP is Functioneel Parket

Colofon

Bureau BRZO+

www.brzoplus.nl
BureauBRZO@rws.nl

Rijswijk, 2020